

คุตบะฮ์วันศุกร์

เรื่อง บททดสอบ : แบบประเมินชีวิตผู้ศรัทธา

ผศ.ดร. วิศรุต เลาะวิถี

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ حَمْدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الْقَائِلُ :
[قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ] أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
صَلَّى اللَّهُ عَلَىٰ أَشْرَفِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنْ سَارَ
عَلَىٰ نَهْجِهِ الْقَوْمِ وَدَعَا إِلَىٰ الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ إِلَىٰ يَوْمِ الدِّينِ وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا
أَمَا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللَّهِ أَوْصِيكُمْ وَآيَايَ نَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ حَقَّ تَقَاتِهِ فَقَدْ فَازَ الْمُتَّقُونَ

พี่น้อง ผู้มีหัวใจผูกพันกับอัลลอฮ์ ซุปฮานะฮฺวะตะอะลา ที่รักทั้งหลาย

ณ เบื้องต้นนี้ ขออนุญาตย้ำเตือนตนเองและพี่น้องทุกท่าน ให้ยกระดับ “หัวใจ” ของเรารู้สึกความ
เปี่ยมล้นด้วย “ตักวา” ซึมซับความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) อย่างยั่งยืน แน่นอน “ตักวา” นั้น เป็นคำภาษา
อาหรับสั้น ๆ แต่มีความหมายแฝงเร้นกับการเป็น “มุอ์มิน-ผู้ศรัทธา” อย่างยิ่ง ซึ่งมีนัยตรงตามคำจำกัดความ
ที่ว่า امتثال الاوامر / واجتناب النواهي

แน่นอน คำจำกัดความทั้งสองนัยดังกล่าวนี้ หมายถึง การปฏิบัติตนตามบัญญัติ และละเว้น
ห่างไกลจากบรรดาบัญญัติห้ามตามคำสอนอิสลามโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้ ขอเรียนว่า “ตักวา” นั้น มีนัยแห่ง
ความหมายสอดคล้องกับสถานภาพของการเป็น “มุอ์มิน - ผู้ศรัทธา” อย่างแนบแน่นและลุ่มลึก เพราะการเป็น
“มุอ์มิน-ผู้ศรัทธา” ที่ได้รับการซึมซับ ตอกย้ำด้วย “ตักวา” อย่างชัดเจนแล้ว ย่อมจะน้อมนำผู้ศรัทธาทุกคน ให้
ได้รับการยกย่องและเชิดชูว่าเป็น “ปุชนียบุคคล” ที่มีเกียรติและประเสริฐยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับนัยของอัลกุรอาน
ดังนี้

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

ความว่า “แท้จริง ผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์นั้น คือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่
พวกเจ้า” (อัลสุจรอต : 13)

พี่น้อง ผู้มีหัวใจเปี่ยมล้นด้วยศกวา ทั้งหลาย

ทุกท่านทราบเป็นอย่างดีว่า การมีชีวิตในโลกนี้ เถื่อนป็นโลกแห่งการทดสอบอย่างแท้จริง อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ได้ทดสอบผู้ศรธาในทุกมิตี ทั้งในขณะที่มีควมความสุข และการได้รับความทุกข์ หรือควมเดือดร้อน ที่มาประสบกับเรา ซึ่งล้วนเป็นการทดสอบที่จะแสดงออกในเชิงพฤติกรรมว่า บุคคลนั้นจะสามารถดำรงชีวิต ในฐานะ “มู่อมีน-ผู้ศรธา” ได้สมฐานะหรือไม่

ดังนั้น การมีสุขภาพดี หรือการประกอบธุรกิจจนร่ำรวย และมีปัจจัยแวดล้อมสมบูรณ์ บุคคลเหล่านั้น สามารถใช้ชีวิตและบริหารจัดการทรัพย์สิน เงินทองสอดรับกับคำสอนอิสลามหรือไม่ อย่างไร นี้อือบทดสอบ กับผู้ที่มีความสุขจากการมีสุขภาพที่ดีและมั่งมีศรีสุข ส่วนบางคนที่ได้รับการทดสอบ โดยได้รับอุบัติเหตุ เจ็บป่วย หรือมีโรคภัยรุมเร้า ไม่ว่าจะเป็นส่วนตัว หรือเกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวก็ตาม บุคคลนั้นจะ แสดงออกด้วยการใช้ชีวิตอย่างไร หรือแสดงวจาไวววย ตีโพย ตีพาย ว้าวุ่น หรือกลับใช้ชีวิตลงเหวสู่ควม หายนะจนครองตนเองและครอบครัวไม่ได้ กล่าวคือ เขากำลังได้รับการทดสอบจากอัลลอฮ์ (ซุบฯ) องค์กรผู้เป็นเจ้าของ ในมิตีของการได้รับความทุกข์ หรือภัยบะลาอ์ นั้นเอง

จากนัยแห่งปรากฏการณ์ดังกล่าว อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ตรัสว่า

﴿وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ وَنَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ١٥٦ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ١٥٧﴾ [البقرة : 155 - 157]

ควมว่า “และแน่นอน เราจะทดสอบพวกเจ้าด้วยเพียงเล็กน้อย จากควมหวาดกลัว ควมหิวโหย และด้วยการสูญเสียอย่างใดอย่างหนึ่ง จากทรัพย์สิน ชีวิต และพืชผล และเจ้าจงแจ้งข่าวดีแก่ผู้อดทนเถิด คือ บรรดาผู้ที่ลั่นวจา เมื่อประสบเคราะห์กรรมว่า แท้จริง เราเป็นกรรมสิทธิ์ของอัลลอฮ์ และแน่นอน เราจะ กลับไปยังพระองค์ ขนเหล่านี้ พวกเขาจะได้รับคำชมเชยและการเอ็นดูเมตตาจากพระเจ้าของพวกเขา และ ขนเหล่านี้คือ ผู้ที่ได้รับทางนำ” (อัล-บะเกาะเราะฮ์ : 155-157)

ขอเรียนเพิ่มเติมว่า การที่ “มู่อมีน-ผู้ศรธา” จะประสบกับปัญหา อุปสรรคใด ๆ นั้น ถือเป็นเรื่องปกติ แต่การที่ “มู่อมีน-ผู้ศรธา” สามารถทำใจได้ และกระทำในสิ่งที่ไม่ขัดกับหลักการศาสนา นั้นคือกำไรอันยิ่งใหญ่ที่บุคคลนั้นจะได้รับในชีวิตของเขา

ท่านนบีมูฮัมมัด (ศ็อล ฯ) ได้กำชับแก่อุมมะฮ์-ประชาคมของท่านว่า

إِن عِظَمَ الْجَزَاءِ مَعَ عِظَمِ الْبَلَاءِ، وَإِنِ اللَّهُ - عَزَّ وَجَلَّ - إِذَا أَحَبَّ قَوْمًا ابْتَلَاهُمْ ؛ فَمَنْ رَضِيَ فَلَهُ الرِّضَى، وَمَنْ سَخِطَ فَلَهُ السُّخْطُ رواه الترمذي

ความว่า “ผลบุญที่ยิ่งใหญ่นั้น ขึ้นอยู่กับการทดสอบอันใหญ่หลวง (การทดสอบยิ่งหนักหน่วงเท่าใด ผลบุญก็ยิ่งเพิ่มพูนขึ้น) และแท้จริง หากอัลลอฮ์ทรงรักบุคคลใด พระองค์ก็จะทรงทดสอบพวกเขา และบุคคลที่มีความพอใจ เขาก็จะได้รับความพอใจ ส่วนคนที่จะไม่สบายใจหรือแสดงความไม่พอใจต่อการทดสอบนั้น เขาก็จะได้รับความไม่สบายใจ” (บันทึกโดย อัตติรมิซีย์)

ยิ่งกว่านั้น การ “ทำใจ” หมายถึง การปรับความรู้สึกของเราต่อการทดสอบต่าง ๆ กล่าวคือ เราเจ็บป่วย หรือประสบกับมุสิบะฮ์ใด ๆ เราแสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักธรรม คำสอนของอิสลาม โดยไม่ตีโพย ตีพาย หรือประพฤติปฏิบัติตนสวนกับคำสอนอิสลาม ทั้งนี้ หลักการอิสลาม สอนให้เรามีความตระหนักรู้ว่า “มุสิบะฮ์” ทุกชนิดเป็นก้าโรมาหาศาลสำหรับผู้ที่จะประสพจะชำระความผิดของเขา เพื่อมุ่งหวังที่จะได้รับการอภัยโทษและความเมตตาจากอัลลอฮ์ (ซุบฯ) ในที่สุด

พี่น้อง ผู้ได้รับการทดสอบในชีวิต ทั้งหมด

เราคงไม่ปฏิเสธว่า ทุกวันนี้ แต่ละคนได้รับการทดสอบในชีวิตมาก-น้อยแตกต่างกัน ปริมาณของบททดสอบที่เราประสบ ย่อมเป็นข้อพิสูจน์ถึงระดับอิหม่าม-ศรัทธาที่แต่ละคนพึงมีต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) เป็นสำคัญ ดังปรากฏข้อมูลตามที่ สะอัด บิน อบีวัคกอศ เราะยะอ์ลลอสฺอ์อันสุ เล่าว่า

قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ النَّاسِ أَشَدُّ بَلَاءً؟ قَالَ: «الْأَنْبِيَاءُ، ثُمَّ الْأَمْثَلُ فَأَلْأَمْثَلُ، فَيَبْتَلِي الرَّجُلَ عَلَى حَسَبِ دِينِهِ، فَإِنْ كَانَ دِينُهُ ضَلْبًا اشْتَدَّ بَلَاؤُهُ، وَإِنْ كَانَ فِي دِينِهِ رِقَّةٌ ابْتُلِيَ عَلَى حَسَبِ دِينِهِ، فَمَا يَبْرُحُ الْبَلَاءُ بِالْعَبْدِ حَتَّى يَتْرَكَهُ يَمْشِي عَلَى الْأَرْضِ مَا عَلَيْهِ خَطِيئَةٌ» [رواه الترمذي برقم 2398]

ความว่า “ฉันถามท่านเราะฮ์ซูล (คือล ๖) ถึงผู้ที่ถูกทดสอบจากอัลลอฮ์มากที่สุดว่าเป็นใคร? ท่านตอบว่า “คือ บรรดานบี ถัดมาก็เป็นผู้ที่มีสถานะที่ใกล้เคียงกับบรรดานบี ถัดมาตามลำดับ คนหนึ่งจะได้รับการทดสอบขึ้นอยู่กับความเคร่งครัดต่อศาสนาของเขา หากเขาเคร่งครัดมากจะถูกทดสอบมากกว่าผู้ที่ไม่เคร่งครัด การทดสอบจะเกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ จนกระทั่งความผิดได้ถูกลบล้างจนหมดไปจากตัวเขา” (บันทึกโดย อัตติรมิซีย์ หมายเลข : 2398)

นอกจากนี้ มีเรื่องเล่าสำคัญเรื่องหนึ่ง ขอนำเสนอเพื่อเพิ่มเติมเกี่ยวกับบททดสอบสำหรับ “มุอ์มิน-ผู้ศรัทธา” กล่าวคือ มีชายคนหนึ่งถามท่านอิหม่ามซาฟีอีว่า “ท่านอับดุลลอฮ์ ระหว่างคนมีความสุขที่รู้จักบุญคุณกับคนที่ถูกทดสอบแล้วอดทน ใครมีความประเสริฐมากกว่ากัน?” ท่านอิหม่ามซาฟีอีตอบว่า เขาจะยังไม่มีความสุขจนกว่าจะถูกทดสอบ แท้จริง อัลลอฮ์ได้ทดสอบนบีนูห์ นบีอิบรอฮีม และนบีมุฮัมมัด (คือล ๖) เมื่อพวกเขาต่างมีความสุขอดทน อัลลอฮ์ให้พวกเขาอยู่อย่างมีความสุข ใครคนหนึ่งอย่าได้คิดว่า เขาจะรอดพ้นจากความเจ็บปวดได้” (อัล-พะวาอิด ของอิบนุล-ก๊อยยิม หน้า : 298)

ดังนั้น การทดสอบที่ประสบกับ “มุอ์มิน-ผู้ศรัทธา” จึงถือเป็นการล้างความผิดแก่บุคคลนั้น โดยถือเป็นการยกสถานภาพให้สูงขึ้น ผู้การเป็นผู้ที่จำแนกสิ่งที่เป็นความดีและความชั่วได้อย่างชัดเจน

ท่านนบีฮัมมัด (ศ็อล ฯ) กล่าวอีกว่า

مَنْ يُرِدِ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُصِبْ مِنْهُ، رواه البخاري

ความว่า “ผู้ใดที่อัลลอฮ์ทรงประสงค์ที่จะให้เขาได้รับความดีงามแล้ว พระองค์จะทรงทดสอบเขา”

(บันทึกโดยบุคอรี หมายเลข : 5645)

พี่น้อง ผู้พร้อมรับการทดสอบทั้งหลาย

คำว่า “มุสึบะฮ์” หรือบททดสอบในชีวิตคือ บุคคลที่อัลลอฮ์ (ซุบฯ) ทรงโปรดเมตตาเขา หรืออีกนัยหนึ่ง การได้รับ “มุสึบะฮ์” แม้จะเป็นการลงโทษจากภัยพิบัติ (บะลาฮ์) ถือเป็นสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายว่าเรากำลังได้รับการชำระความผิด เพื่อทำความสะอาดหรือลบล้างความผิดต่าง ๆ ให้มลายหายสิ้นหรือลดจำนวนความผิดจากชีวิตของเรานั่นเอง

ท่านนบีฮัมมัด (ศ็อล ฯ) ได้กล่าวประเด็นนี้ว่า

ما يُصِيبُ الْمُسْلِمَ، مِنْ نَصَبٍ وَلَا وَصْبٍ، وَلَا هَمٍّ وَلَا حُزْنٍ وَلَا أَدَى وَلَا غَمٍّ، حَتَّى الشُّوْكَةِ يُشَاكُّهَا، إِلَّا كَفَّرَ اللَّهُ بِهَا مِنْ خَطَايَاهُ رواه البخاري ومسلم

ความว่า “มุสลิมจะไม่ได้รับความยากลำบาก ความเจ็บป่วย ความเศร้าโศก การถูกทำร้าย หรือความเศร้าโศก แม้กระทั่งหนามที่จะทิ่มตำ แต่อัลลอฮ์จะทรงลบล้างความผิดต่าง ๆ เป็นการชำระ ให้อภัยโทษจากความผิดต่าง ๆ ที่กระทำในอดีต” (บันทึกโดย อัลบุคอรีและมุสลิม)

พี่น้องที่รักทั้งหลาย

บทสรุปสำหรับคุณบะฮ์ในวันนี้ คือ

1. การมีความสุขจากความร่ำรวย หรือมั่งมีศรีสุข และมีความสุขจากความยากจน แร้นแค้น ล้วนเป็นบททดสอบของผู้ศรัทธาว่า บุคคลนั้นมีอิหม่าน-ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) ระดับใด และรู้จักปรับปรุงการดำเนินชีวิตให้อยู่ในครรลองธรรมของอิสลามมากน้อยเพียงใด
2. การมีสุขภาพที่ดี แข็งแรง สมบูรณ์ และการได้รับโรคร้าย เจ็บป่วย หรือภัยบะลาฮ์ในรูปแบบต่าง ๆ ถือเป็นบททดสอบอีกบทหนึ่งสำหรับ “มุอ์มิน-ผู้ศรัทธา” ว่า “หัวใจ” ของบุคคลนั้นมีความผูกพันหรือพึ่งรำลึกถึงอัลลอฮ์ (ซุบฯ) หรือไม่ อย่างไร
3. การใช้ชีวิตให้ซึมซับด้วยความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ (ซุบฯ) อย่างยั่งยืนนั้น จะเป็นสะพานเชื่อมทำให้ชีวิตของ “มุอ์มิน-ผู้ศรัทธา” ผ่านบททดสอบทุกรูปแบบ ณ โลกดุนยานี้ได้อย่างราบรื่นและปลอดภัย - อินชาอัลลอฮ์

أَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلِكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ

وَالْمُؤْمِنَاتِ فَاسْتَغْفِرُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

